

Česká asociace odpadového hospodářství
Pod Pekárnami 157/3, 190 00 Praha 9
IČ: 66001536; web: www.caoh.cz
Tel.: 731 405 068; email: info@caoh.cz

Ministerstvo životního prostředí

zasláno elektronicky na eklep@mzp.cz

a do datové schránky úřadu

Váš dopis značky / ze dne:
Naše značka: 2016/ICP-641

Místo a datum: Praha: 8.3.2016

Věc: Připomínky k návrhu vyhlášky MŽP o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě

Vážení,

k návrhu vyhlášky o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě vznáší Česká asociace odpadového hospodářství následující připomínky:

Současný stav

Kaly z čistíren odpadních vod (dále též jako „ČOV“) před jejich použitím na zemědělské půdě projdou úpravou a podle zpracovaného programu použití kalů jsou použity. K použití, tj. k zaorání do půdy, musí dojít nejpozději do 48 hodin od rozprostření upraveného kalu po zemědělské půdě. Pro skladování a uložení kalů před jejich použitím nejsou stanovena zvláštní pravidla; není ani limitována doba uložení, ani nejsou stanoveny požadavky stavebně-technického či jiného charakteru na místo dočasného uložení. **Takto funguje používání kalů na zemědělské půdě již několik desítek let a za tuto dobu nedošlo dle prováděných studií ke zhoršení kvality půdy ve vztahu ke kalům.** Naopak půda v ČR má dlouhodobě nedostatek organické hmoty, a proto by ukládání kalů, které jsou kvalitním zdrojem živin, nemělo být v ČR bezdůvodně legislativně omezováno.

Navrhovaný stav

Přijetím návrhu kalové vyhlášky dojde k citelnému **zprísnění podmínek** skladování i dočasného uložení kalů před jejich použitím. Toto zprísnění by dle našeho názoru mohlo mít za následek **znemožnění či výrazné zkomplikování a zdražení nakládání s kalem formou použití na zemědělské půdě.** Nově stanovené požadavky pro dočasné uložení upravených kalů před jejich použitím na zemědělské půdě stanovené návrhem kalové vyhlášky v současné době právnické osoby či fyzické osoby, které užívají půdu (v textu dále také jako „zemědělci“), nesplňují.

Použití kalů na zemědělské půdě je nejčastějším způsobem využití kalů a jeho faktické omezení, které by nastalo účinností předložené vyhlášky, by ve svém důsledku mohlo negativně ovlivnit ekonomiku provozu ČOV a mimo jiné také navýšit náklady na stočné. Negativní dopady má navrhované významné zprísnění podmínek také na samotnou reálnost budoucího využití kalů na zemědělské půdě (zvyšování organické hmoty v půdě, apod.). Při navrhovaných zbytečně přísných podmínkách nebudou mít zemědělci motivaci kaly využívat. Není zcela zřejmé, kde se v rámci MŽP bere potřeba takto zásadním způsobem omezit tento dlouhodobě funkční způsob nakládání s kaly, který je mimo jiné prakticky nejvíce zastoupeným způsobem využití kalů v Evropě. V tomto směru je třeba řadu silně zpřísnujících nově navrhovaných podmínek odmítnout a vyhlášku je třeba přepracovat tak, aby požadavky využívání kalů na zemědělské půdě v ČR nebyly nad rámec požadavků evropských. Zásadní roli by v posuzování této agendy mělo mít zejména ministerstvo zemědělství, které je gestorem zemědělské půdy.

Obecný komentář k návrhu

Předkladatel návrhu kalové vyhlášky v důvodové zprávě uvádí, že považuje přijetí návrhu kalové vyhlášky za nezbytné z důvodu novelizace zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech (dále také ZOD) zákonem č. 223/2015 Sb. ZOD ve znění účinném od 1. 3. 2016. Ta nově zmocňuje Ministerstvo životního prostředí, aby ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a s Ministerstvem zdravotnictví stanovilo vyhláškou technické požadavky na

úpravu kalů a požadavky na ověření účinnosti technologie úpravy kalů, podmínky skladování upravených kalů a podmínky dočasného uložení upravených kalů před jejich použitím. Uvedené podmínky a požadavky má stanovit právě návrh kalové vyhlášky.

Obecnou připomínkou, která se vztahuje k návrhu kalové vyhlášky jako celku, je **nepřiměřeně krátká legisvakanční lhůta** bez stanovení přechodných období pro plnění jednotlivých nově stanovených povinností. Návrh kalové vyhlášky má v předloženém znění nabýt účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení. Patnáctidenní lhůta neumožňuje adresátům právní normy seznámit se s požadavky na ně nově kladenými navrhovanou právní úpravou a zejména jim neumožňuje zajistit splnění těchto požadavků ke dni nabytí účinnosti navrhované právní úpravy. V uvedené patnáctidenní lhůtě není představitelné zajištění splnění technických podmínek pro nakládání s kaly (§ 3 návrh kalové vyhlášky) či pro jejich skladování (§ 8 návrhu kalové vyhlášky). V tomto směru lze poukázat na závěry vyjádřené například v separátním stanovisku soudců Pavla Rychetského a Jana Musila k nálezu Pl. ÚS 24/07, v bodu 25, kde se uvádí: „*Ústavní soud již ve své předchozí judikatuře (viz zejména nálezy sp. zn. Pl. ÚS 21/01) vyslovil důrazný apel Parlamentu České republiky ve smyslu dodržování zásad srozumitelnosti, přehlednosti a jasnosti právního řádu, jež patří mezi komponenty právního státu, jakož i respektování demokratických principů v legislativním procesu (čl. 1 Ústavy); tím Ústavní soud otevřel též pro futuro derogační důvod dle čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR. Obecně je konstatováno občanskou veřejností i právní naukou, že zákonodárny proces v České republice trpí i dalšími vadami (např. přibývání případů schválení zákonů s datem účinnosti již dnem vyhlášení).*“ Zároveň lze poukázat na nálezy Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 94/07, kde se uvádí: „*Uvedenou konstrukci považuje Ústavní soud za rozpornou s čl. 1 odst. 1 Ústavy, neboť vytvoření nesplnitelné podmínky pro použití snížené sazby odměny je v rozporu s principy právního státu (viz zmíněný nálezy ve věci sp. zn. Pl. ÚS 38/04).*“ Posledně citovanou právní větu vykládáme tak, že pokud zákonodárce určí v právním předpise nesplnitelnou podmínku, pak postup v rozporu s principy právního státu.

Z uvedeného je patrné, že nesplnitelné podmínky vytvořené vzhledem k nedostatečné legisvakanční lhůtě vedou k tomu, že vyhláška se dostává do rozporu s ústavním pořádkem, zejména s ustanovením § 1 Ústavy a principem právního státu, kterým Česká republika nepochybně je. Návrh kalové vyhlášky tak nemůže obstát.

Za předpokladu, že by přijetí návrhu kalové vyhlášky znamenalo pro ČOV, příslušná zařízení k nakládání s odpadem či pro zemědělce nutnost získat některá zvláštní povolení či zajistit změnu stávajících povolení (například pro vybudování zařízení pro skladování kalů, kde se může jednat o vydané stavební povolení, o udělení souhlasu či změny souhlasu k provozování zařízení pro nakládání s odpady dle § 14 zákona o odpadech), **mohlo by v důsledku přijetí návrhu kalové vyhlášky dojít i k ochromení provozu ČOV**, když získat či změnit příslušná povolení pravděpodobně nelze během patnáctidenní lhůty. Kaly vznikají kontinuálně a jejich produkci nelze omezit, neboť jsou nevyhnutelným odpadem procesu čištění odpadních vod v ČOV. Další možnosti nakládání s tímto druhem odpadu (skládkování, spalování) jsou spíše teoretické, když neexistují dostatečné kapacity zařízení zpracovávající kaly jiným způsobem.

Je třeba mít neustále na paměti, že cílem ZOD a prováděcích předpisů je zajištění ochrany životního prostředí a zdraví lidí, nikoliv omezení podnikatelských subjektů v jejich činnosti nebo i nastolení stavu, kdy s produkovaným odpadem není možné jakkoliv nakládat, jelikož není možné (technicky či časově) splnit podmínky pro nakládání (například skladování kalů) a jiné způsoby nakládání (například spalování) není kapacitně a ekonomicky možné realizovat.

Přijetí návrhu kalové vyhlášky by za naplnění výše uvedených a dále podrobněji popsaných předpokladů ve vysoké míře znemožnilo řádné nakládání s kaly v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpadem, když preferovaným způsobem nakládání s odpadem je dle ust. § 9a odst. 1 ZOD využití před odstraněním. Použití kalů na zemědělské půdě je formou využití (tj. aplikace do půdy, která je přínosem pro zemědělství). Nakládání s odpadem v rozporu s hierarchií způsobů nakládání s odpadem stanovenou ZOD je zcela proti smyslu a účelu ZOD, jehož hlavním cílem je ochrana životního prostředí a zdraví lidí.

Způsobí-li přijetí návrhu kalové vyhlášky nemožnost upravené kaly reálně používat na zemědělské půdě, je třeba upozornit rovněž na zásadní finanční aspekt této změny. V důsledku nutnosti využívat jiné způsoby nakládání s kaly nežli použití na zemědělské půdě, by se výrazně zvýšily náklady na provoz ČOV. Zvýšení nákladů provozovatelů ČOV by se s velkou mírou pravděpodobnosti promítlo do povinností občanů, resp. do výše jejich úhrad (vodné a stočné). Zatěžování občanů povinnostmi bez relevantních důvodů, které dle našeho názoru nejsou při naplnění uvedených předpokladů dány, je nepřijatelné a taková právní úprava by neměla být přijata.

KOMENTÁŘE K JEDNOTLIVÝM USTANOVENÍM NÁVRHU KALOVÉ VYHLÁŠKY:

(Ač se jedná o vyhlášku, vybrané a označené připomínky vnímáme jako zásadní.)

- **§ 2 písm. a) – příliš krátká doba možného soustředění kalů před aplikací na půdu – zásadní připomínka**

Upravené kaly lze na zemědělské půdě používat pouze za splnění těchto podmínek:

- a) *upravené kaly jsou použity na zemědělské půdě **do 30 dnů ode dne jejich fyzického převzetí** právníčkou nebo fyzickou osobou, která užívá půdu, s výjimkou případů, kdy tato osoba skladuje upravené kaly v zařízení ke sběru a skladování kalů,*

Připomínka:

Požadujeme prodloužení stanovené lhůty směrem k praktické splnitelnosti ze strany zemědělců.

Zdůvodnění:

Pravidla stanovená v ust. § 9 odst. 2 písm. d) zákona o hnojivech pro používání hnojiv a pomocných látek na zemědělské půdě platí pro používání upravených kalů na zemědělské půdě v souladu s ust. § 9 odst. 3 cit. zákona obdobně. Upravené kaly nesmějí být použity na půdě, která je zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm či promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá. Zákon o hnojivech, který se též na použití kalů vztahuje, určuje podmínky, kdy nemůže být kal zemědělcem použit. Takové podmínky (resp. jejich splnění či nesplnění) není zemědělec schopen vždy zajistit během 30 dnů od fyzického převzetí upravených kalů, když objektivně nelze ovlivnit ani naplánovat počasí.

Předkladatel návrhu kalové vyhlášky nezohledňuje klimatické podmínky a specifika zemědělského roku, kdy zapravení upravených kalů do půdy nelze s jistotou naplánovat. S ohledem na speciální požadavky harmonogramu zemědělského roku, které nejsme schopni přesně popsat, neboť se jedná o odbornou otázku z oboru zemědělství, je tedy nemožné vždy aplikovat kaly do půdy ve stanovené lhůtě. Za předpokladu, že lhůta stanovená návrhem kalové vyhlášky skutečně neumožňuje zpracovat kal do půdy v souladu s právními předpisy či dokonce by došlo k tomu, že při zpracování kalu do půdy se může do konfliktu dostat návrh kalové vyhlášky (do 30 dnů od fyzického převzetí) a zákon o hnojivech (po dobu oněch 30 dnů nebude pro nesplnění výše uvedených podmínek dle zákona o hnojivech – příkladmo delší dobu trvající mrazy, možné kaly aplikovat), návrh kalové vyhlášky by byl fakticky neproveditelným, a tedy by neměl být přijat nebo jeho aplikace by vedla k porušení jiného právního předpisu – zákona o hnojivech.

Vymezení nově definovaných podmínek (rovněž viz níže) pro pouhé dočasné uložení kalů se jeví jako neodůvodněně přísné ve srovnání s podmínkami jiných předpisů pro samotnou aplikaci na zemědělskou půdu. **Bude-li zemědělec chtít využívat upravené kaly na zemědělské ploše, bude v podstatě nucen na poli budovat nákladné zařízení k dočasnému uložení kalů před vlastní aplikací. Přitom vedle bude mít hnojiště, ke kterému se vztahuje povinnost, že na zemědělské půdě mohou být tuhá statková hnojiva uložena až 24 měsíců na místech vhodných k jejich uložení, schválených v havarijním plánu. Fakticky je upravený kal již podroben biologické, chemické nebo tepelné úpravě, dlouhodobému skladování nebo jakémukoliv jinému vhodnému procesu tak, že se významně sníží obsah patogenních organismů v kalech, a tím i zdravotní riziko spojené s jeho aplikací. Na základě ověření účinnosti technologie úpravy kalů v souladu s požadavky stanovenými prováděcím právním předpisem, je kal určen k aplikaci na půdu stejně jako hnůj z hnojiště, proč tedy nevyužít analogii se statkovými hnojivy pro upravené kaly? Půdám zásadně chybí biologická složka. Tento způsob využití upravených kalů v ČR je přitom podle dat ČSÚ používán z cca třetiny ze všech ostatních způsobů nakládání s upravenými kaly.**

ČAOH navrhuje, aby mohlo být s kaly nakládáno za podobných podmínek jako se statkovými hnojivy s tím, že oproti statkovým hnojivům lze lhůtu pro uložení zkrátit z 24 na 12 měsíců nejméně však na 6 měsíců.

Pozn.: Předkladatel návrhu kalové vyhlášky nestanoví přechodné období pro upravené kaly, které již zemědělci fyzicky převzali před účinností návrhu kalové vyhlášky. Není zřejmé, zda povinnost použít upravené kaly na zemědělské půdě do 30 dnů od jejich fyzického převzetí dopadá vedle upravených kalů převzatých za účinnosti návrhu kalové vyhlášky či rovněž na upravené kaly převzaté před nabytím účinnosti návrhu kalové vyhlášky.

- **§ 2 písm. d) – výrazné a neodůvodněné zpřísnění možnosti aplikace kalů na zemědělskou půdu – zásadní připomínka**

Upravené kaly lze na zemědělské půdě používat pouze za splnění těchto podmínek:

d) ***po dobu 5 let následujících po použití upravených kalů nesmí být na dotčených pozemcích použity žádné další kaly; to platí pro celý půdní blok, i když bylo použití upravených kalů provedeno jen na jeho části,***

Připomínka:

Požadujeme ponechání současného stavu, který se dle dlouhodobých studií o vlastnostech půd osvědčil

Zdůvodnění:

Stávající úprava stanoví, že se na zemědělské půdě nesmí použít více než 5 tun sušiny kalů na jeden hektar v průběhu 3 po sobě následujících let. Návrh kalové vyhlášky má přinést výrazné zpřísnění této podmínky, když tak bude znemožněno upravené kaly použít na zemědělskou půdu v takovém rozsahu jako doposud. Důsledkem navrhované změny bude nezbytnost nalézt další zemědělskou půdu, na kterou bude možné upravený kal aplikovat. Bude třeba provádět agrochemické rozborů rovněž těchto půd, a tedy vzrostou náklady na monitoring půdy. Současně nelze vyloučit vyšší míru dopravního zatížení, když další vhodné pozemky pro aplikaci kalů budou pravděpodobně více vzdáleny od ČOV, zařízení na úpravu kalů či zařízení ke sběru a skladování kalů.

Toto prodloužení doby, kdy se nesmí aplikovat žádné další kaly na pozemky, kde již byl v daném roce kal aplikován, je oproti původní vyhlášce dvakrát přísnější kritérium, které ani není v důvodové zprávě k návrhu nijak zdůvodněno! Toto opatření by v praxi znamenalo 2x více rozborů, 2x více pozemků. **Důrazně navrhujeme ponechání původní formulace: "nesmí se použít více než 5 tun sušiny kalů na jeden hektar v průběhu 3 po sobě následujících let. Toto množství může být zvýšeno až na 10 tun sušiny kalů v průběhu 5 po sobě následujících let, pokud použité kaly obsahují méně než polovinu limitního množství každé ze sledovaných rizikových látek a prvků".**

- **§ 3 – dočasné uložení upravených kalů – zásadní připomínka**

Název § 3: *Technické podmínky pro dočasné uložení upravených kalů před jejich použitím na zemědělské půdě*

Připomínka:

Pojem dočasné uložení požadujeme dodefinovat a samotné podmínky zmírnit.

Zdůvodnění:

Návrh vyhlášky rozlišuje mezi dočasným uložením upravených kalů před jejich použitím na zemědělské půdě a podmínkami jejich skladování (již zařízení podle § 14 odst. 1). **Pojem „dočasné skladování“ není definován ani ve vyhlášce ani v zákoně o odpadech (po novele).**

Dále samotné podmínky dočasného uložení již upravených kalů se vztahují pouze na dobu 30 dnů (viz § 2) a přitom jsou prakticky stejně přísné jako pro skladování upravených kalů v § 8 návrhu vyhlášky. V hodnocení dopadu regulace je uvedeno, že v období 30 dnů lze očekávat, že nedojde k přemnožení mikrobiologických kritérií v kalu, tedy se u něj před použitím znovu neprovádí ověření mikrobiologických kritérií, a dále že od 1. 1. 2019 bude možné aplikovat na zemědělské půdy pouze kal kategorie I. Z čehož lze dovodit, že podmínky v případě dočasného skladování upravených kalů jsou bezdůvodně drakonické. Vymezení definovaných podmínek **je pro zemědělce velmi zatěžující** a zároveň jejich přísnost není environmentálně zdůvodnitelná ve srovnání s podmínkami jiných předpisů týkající se aplikace na zemědělskou půdu. **Žádáme proto o podstatné zmírnění navrhovaných podmínek u dočasného ukládání upravených kalů u osoby užívající půdu (zemědělce) a konkrétně navrhujeme následující. Konkrétně navrhujeme následující:**

- **§ 3 písm. b) bod 1 – věcně neodůvodněné zpřísnění podmínek ve vztahu k atmosférickým srážkám – zásadní připomínka**

Do okamžiku použití na zemědělské půdě musí být upravené kaly uloženy za splnění těchto podmínek:

b) upravené kaly jsou uloženy tak, aby

1. ***nedošlo ke vniku povrchových vod, vzniklých dopadem atmosférických srážek (dále jen „srážkové vody“) do uložených kalů a zároveň nedošlo k úniku kalů a výluhů z nich do půdy nebo jejich smísení se srážkovými vodami,***

Připomínka:

Nadbytečnost podmínky. Požadujeme vypustit.

Zdůvodnění:

Při úpravě kalů dochází k takovým procesům, jejichž výsledkem jsou takové vlastnosti upravených kalů, které zaručují, že např. v důsledku atmosférických srážek nedojde k úniku upravených kalů či výluhů z nich do půdy ani ke vniku vody do upravených kalů. Předkladatel návrhu kalové vyhlášky však v důvodové zprávě zmiňuje některé ze způsobů zajištění splnění této povinnosti, mezi které patří např. překryv upravených kalů silážními plachtami. Jakékoliv stavební úpravy či mechanické prvky ochrany před srážkovými a jinými vodami není třeba zajišťovat, když tato povinnost bude splněna již díky vlastnostem samotných upravených kalů. Kaly jsou VŽDY před odstředěním na zařízeních ČOV smíseny s tzv. flokulanty - odbouratelnými kation- nebo anion-aktivními látkami, které díky povrchovému napětí usnadňují separaci vody a tudíž i odpuzují vodu. Navíc použitý pojem "srážkové vody" je nejasný, ve vodním hospodářství naprosto neznámý.

S ohledem na požadavky formulované v důvodové zprávě lze očekávat, že kontrolní orgány budou v budoucnu vyžadovat plnění domnělých (výkladem dovozovaných) povinností.

Tento odstavec navrhuje úplně vypustit.

- **§ 3 písm. c) – havarijní plán**

Do okamžiku použití na zemědělské půdě musí být upravené kaly uloženy za splnění těchto podmínek:

c) *v případech, kdy se zachází s upravenými kaly ve větším rozsahu nebo kdy je zacházení s nimi spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody je vypracován a schválen **havarijní plán** podle jiného právního předpisu; k žádosti o schválení havarijního plánu je přiložen program použití kalů,*

Připomínka:

Nejasnost, neurčitost právní normy. Doporučujeme vypustit.

Zdůvodnění:

Návrh kalové vyhlášky stanoví povinnost vypracovat a schválit havarijní plán, je-li s upravenými kaly nakládáno ve větším rozsahu nebo kdy je zacházení s nimi spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody. Návrh kalové vyhlášky však nestanoví a nedefinuje, co se rozumí pojmem „ve větším rozsahu“ či pojmem „zvýšené nebezpečí“. Takto stanovená povinnost představuje vysokou míru právní nejistoty adresátů normy, když jim nejsou jednoznačně stanoveny povinnosti a adresáti právní normy nemohou určit, zda se na ně tato konkrétní povinnost vztahuje. Navíc pro vypracování a schválení havarijního plánu má být přiložen program použití kalů. Vodoprávní úřad posuzuje v průběhu schvalovacího procesu informace vztahující se k zajištění plochy/stavby/zařízení před únikem do okolního prostředí, charakteristiku tohoto prostředí apod. Program použití kalů je jednorázový dokument, který nemá výpovědní hodnotu o celkovém charakteru potenciálně skladovaných závadných látek (kalů) v čase, pro tyto potřeby slouží obecný popis kalu jako závadné látky a popis jejího skladování (viz změna programu použití kalů v § 2 odst. f). Nadto se jedná o podmínku stanovenou pro dočasné uložení (30 dnů) u zemědělce, která by byla logická u ploch jako v § 8. Nikoliv pokud jde o plachtou zakryté plochy. Takhle se vlastně stanoví, že zemědělec nesmí vzít větší množství kalu a nesmí jej dát na vyjmenovaná místa (písm. c).

Doporučujeme vypustit. Případně podmínku formulovat tak, kde všude se upravené kaly nesmí uložit z důvodu možného ohrožení vod, a výjimku pak umožnit rozhodnutím vodoprávního úřadu.

- **§ 3 písm. d) – přísnější podmínky pro oddělené uložení kalů při jejich shromažďování před aplikací na zemědělskou půdu**

Do okamžiku použití na zemědělské půdě musí být upravené kaly uloženy za splnění těchto podmínek:

d) *jednotlivé upravené kaly jsou **uloženy odděleně a označeny podle čistírný odpadních vod nebo zařízení na úpravu kalů**, kde byly upraveny a programu použití kalů, který se na ně vztahuje,*

Připomínka:

Doporučujeme vypustit. Otázka reálné proveditelnosti/neproveditelnosti. Neurčitost právní normy – nestanovení přechodného období, nedostatečná legisvakační lhůta.

Zdůvodnění:

Upravený kal bude na pozemcích ležet maximální dobu 30 dnů. Od jeho umístění/aplikace na půdu musí být do půdy zapracován nejpozději do 48 hodin. K aplikaci upraveného kalu do půdy zemědělec přistoupí až v okamžiku, kdy má k dispozici dostatek materiálu. Zemědělci však s ohledem na dosavadní praxi nemají dostatečné kapacity na *oddělené* uložení kalů. Zemědělci tudíž nejsou schopni kal uložit dle navrhovaných podmínek. V hodnocení dopadu regulace je uvedeno, že oddělené uložení má zabránit míšení upravených kalů a ovlivňování jejich skutečných vlastností. Zároveň je zde uvedeno, že v období 30 dnů lze očekávat, že nedojde k přemnožení mikrobiologických kritérií v kalu, a tedy se u něj před použitím znovu neprovádí ověření mikrobiologických kritérií. A dále že od 1. ledna 2019 bude možné aplikovat na zemědělské půdy pouze kal kategorie I. Z čehož lze dovodit, že podmínka je v případě dočasného skladování upravených kalů nadbytečná.

Navíc i zde je návrh nové povinnosti spojen s absencí přechodného období pro zajištění plnění této povinnosti. Zemědělci by tak velmi pravděpodobně nebyli schopni s upraveným kalem nakládat v souladu s návrhem kalové vyhlášky ode dne nabytí účinnosti – nedostatečná legisvakční lhůta.

Doporučujeme vypustit.

- **§ 3 písm. e) – výrazně přísnější podmínky pro oddělené uložení kalů při jejich shromažďování před aplikací na zemědělskou půdu – zásadní připomínka**

Do okamžiku použití na zemědělské půdě musí být upravené kaly uloženy za splnění těchto podmínek:

e) *jednotlivé upravené kaly musí být uloženy v hromadách do maximální výše 2 m, a pokud není oddělení jednotlivých upravených kalů řešeno jiným technickým způsobem, musí být od sebe vzdáleny minimálně 1 m.*

Připomínka:

Požadujeme vypustit. Otázka reálné proveditelnosti, bez pozitivního vlivu na životní prostředí a zdraví lidí.

Zdůvodnění:

Jak je již uvedeno v odůvodnění připomínky k navrhovanému ust. § 3 písm. d), zemědělci pravděpodobně nebudou schopni s upraveným kalem nakládat v souladu s návrhem kalové vyhlášky ode dne nabytí účinnosti, když nemají k dispozici plochy o dostatečné rozloze pro dočasné uložení upravených kalů tak, jak stanoví návrh kalové vyhlášky. Navrhované parametry hromad nejsou z hlediska ochrany životního prostředí a zdraví lidí přínosné, když s ohledem na vlastnosti upravených kalů je vhodnější tyto skladovat v hromadách až do výše 3 m.

Požadujeme vypustit.

- **§ 4 odst. 2 – Požadavky jdoucí nad rámec zmocnění ze zákona o odpadech i nad rámec Směrnice Rady 86/278/EHS – zásadní připomínka**

Celkový povolený vnos rizikových látek do zemědělské půdy použitím kalů v průběhu 10 let je určen povolenou dávkou kalů uvedenou v § 2 písm. c) a mezními hodnotami koncentrací rizikových látek a prvků uvedených v příloze č. 3

Připomínka:

Požadujeme vypustit limity jdoucí nad rámec zákonného zmocnění a nad rámec požadavků směrnice.

Zdůvodnění:

Vyhláška jde nad rámec zmocnění uvedenému v ust. § 33 odst. 4 zákona o odpadech. V § 33 odst. 4 je uvedeno „c) *mezní hodnoty koncentrací těžkých kovů, které mohou být přidány do zemědělské půdy za 10 let*“ a nikoliv rizikové látky. V příloze č. 3 jsou zahrnuty limity pro AOX, PCB, PAU. Navíc zmíněné limity jdou také nad rámec článku 5 odst. 2 písm. a) a přílohy IB směrnice 86/278/EHS, který má být odpovídajícím předpisem EU pro uvedený § 4 odst. 2, který tyto limity neobsahuje.

Požadujeme limity jdoucí nad rámec vypustit.

- **§ 6 odst. 4 písm. e) - Odborná způsobilost fyzické osoby nebo laboratoře nebo odborného pracoviště**

Pro monitoring kalů platí dále tyto požadavky:

e) odběr vzorků kalů může provádět pouze odborně způsobilá fyzická osoba nebo laboratoř nebo odborné pracoviště, jehož způsobilost je garantována odborně způsobilou fyzickou osobou, která zodpovídá za zpracování plánu odběru vzorků odpadu podle technické normy ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů - Vzorkování odpadů - Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití. Odborná způsobilost fyzických osob je prokazována certifikací podle technické normy ČSN EN ISO/IEC 17024 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob. Laboratoře a odborná pracoviště jsou pro vzorkování upravených kalů podle technické normy ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů – Vzorkování odpadů – Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití akreditovány podle technické normy ČSN EN ISO/IEC 17025 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří. Vzorky kalů může podle plánu odběru vzorku odebírat i fyzická osoba, kterou odborně způsobilá fyzická osoba před odběrem prokazatelně proškolila. Proškolení má účinnost jeden rok. Dokumentace vzorkování se vede v souladu s technickou normou ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů – Vzorkování odpadů – Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití.

Připomínka: Doporučujeme požadavek vypustit.

Zdůvodnění:

Upozorňujeme, že požadavek na odbornou způsobilost fyzické osoby nebo laboratoře nebo odborného pracoviště podle ČSN vyvolá nemalé komplikace. Dnes splňuje dle našich informací stanovené podmínky pouze Státní zdravotní ústav. Například laboratoře vodárenských společností většinou nemají tuto požadovanou certifikaci.

Doporučujeme požadavek vypustit, neboť preferuje konkrétní subjekt na trhu s ohledem na úzce specializovanou akreditaci jdoucí navíc nad rámec požadavků EU.

- **§ 8 odst. 1 – Podmínky skladování kalů**

Připomínka:

Navrhujeme upravit textaci ustanovení, aby bylo zřejmé, že se má vztahovat na skladování kalů v zařízeních.

Zdůvodnění:

Ze samotného znění § 8 návrhu vyhlášky není dostatečně jasné, že se má vztahovat pouze na skladování upravených kalů v zařízeních, proto toto **navrhujeme doplnit do textu** (navíc novela zákona o odpadech č. 223/2015 Sb. používá termínu „Provozovatel zařízení ke sběru a skladování kalů“).

- **§ 8 odst. 1 písm. c) – vodohospodářsky zabezpečená plocha**

Upravené kaly lze skladovat za splnění následujících podmínek:

c) *upravené kaly jsou skladovány na **vodohospodářsky zabezpečené ploše**, která*

- 1. splňuje požadavky stanovené zákonem a jinými právními předpisy na ochranu životního prostředí a zdraví lidí a která byla zřízena k tomuto účelu v souladu s jinými právními předpisy,*
- 2. je schválena **havarijním plánem** podle jiného právního předpisu,*
- 3. je zabezpečena proti vstupu nepovolaných osob,*
- 4. je zabezpečena proti vytékání závadných látek a kalů na okolní vodohospodářsky nezabezpečené plochy,*

Připomínka:

- a) Sřet individuálních správních aktů s obecně závazným předpisem (návrhem kalové vyhlášky), otázka právní jistoty.**
- b) Doporučujeme vypuštění bodu 4.**

Zdůvodnění:

Ad a) Stávající právní úprava nestanoví speciální požadavky na skladování upravených kalů. Provozovatelé zařízení ke skladování kalů provozují svá zařízení na základě rozhodnutí krajských úřadů, kterými jim byl udělen souhlas k provozování těchto zařízení a souhlas s jejich provozním řádem. Návrh kalové vyhlášky neupravuje přechodné období pro provozovatele stávajících zařízení ke skladování kalů a lze očekávat, že kontrolní orgány budou vyžadovat plnění povinností stanovených návrhem kalové vyhlášky rovněž po těchto provozovatelích, přestože jim tyto povinnosti nebudou uloženy rozhodnutím krajského úřadu. Takovým postupem by mohlo dojít k narušení právní jistoty adresátů právních norem, a tedy k porušení jednoho ze základních ústavních principů. **V současné době vodohospodářsky zabezpečené plochy téměř nejsou k dispozici, rekolaudace starých silážních žlabů je dle bohatých zkušeností nemožná, vybudování**

požadovaných ploch je ve vztahu k zájmu o využití kalů na ZPF ekonomicky neúnosné a časově velmi zdlouhavé.

Ad b) Bod 4 považujeme s ohledem na skutečnost, že má jít o vodohospodářsky zabezpečenou plochu, jako nadbytečný. **Doporučujeme jej vypustit.**

- **§ 8 odst. 1 písm. d) – přísné podmínky týkající se výluhů a smísení se srážkovými vodami**

Upravené kaly lze skladovat za splnění následujících podmínek:

d) *musí být zabráněno úniku kalů a výluhů z nich do půdy nebo jejich smísení se srážkovými vodami,*

Připomínka:

Doporučujeme vypustit. Neurčitost právní normy.

Zdůvodnění:

V případě, že je vypracován pro takovéto zařízení ke skladování kalů havarijní plán a zařízení je vybaveno nepropustnou záchytnou jímkou, jejíž obsah je vyvážen na ČOV, není k této podmínce důvod a považujeme ji za nadbytečnou. A dále viz odůvodnění připomínky k ust. § 3 písm. b) bod 1. návrhu kalové vyhlášky.

- **§ 8 odst. 1 písm. e) – podmínky pro skladování kalů, otázka přechodného období**

Upravené kaly lze skladovat za splnění následujících podmínek:

e) *jednotlivé upravené kaly musí být skladovány odděleně a označeny podle čistírny odpadních vod nebo zařízení na úpravu kalů, kde byly upraveny a programu použití, který se na ně vztahuje,*

Připomínka:

Požadujeme text upravit. Otázka právní jistoty adresátů právní normy, otázka reálné proveditelnosti.

Zdůvodnění:

Provozovatelé zařízení ke skladování odpadů provozují svá zařízení na základě rozhodnutí krajského úřadu, kterým jim byl udělen souhlas s provozováním zařízení a rovněž souhlas s provozním řádem takového zařízení. Pakliže rozhodnutí krajského úřadu nezahrnuje povinnost navrhovanou tímto ustanovením návrhu kalové vyhlášky a **předkladatel návrhu neupravil přechodné období pro příslušná zařízení, adresáti právní normy budou vystaveni právní nejistotě, když nebude jednoznačné, kterými povinnostmi jsou vázáni.** Nadto nelze očekávat a po provozovatelích zařízení ke skladování kalů spravedlivě požadovat, s ohledem na navrhovanou patnáctidenní legisvakanci lhůtu, splnění této povinnosti, kterou dosud nebyli povinni plnit, ke dni nabytí účinnosti návrhu kalové vyhlášky.

- **§ 8 odst. 1 písm. f) - výrazně přísnější podmínky pro oddělené uložení kalů při jejich shromažďování před aplikací na zemědělskou půdu – zásadní připomínka**

Upravené kaly lze skladovat za splnění následujících podmínek:

f) *jednotlivé upravené kaly musí být skladovány v hromadách **do maximální výše 2 m**, a pokud není oddělení jednotlivých upravených kalů řešeno jiným technickým způsobem, musí být od sebe **vzdáleny minimálně 1 m**,*

Připomínka:

Požadujeme vypustit. Otázka právní jistoty adresátů právní normy, otázka reálné proveditelnosti.

Zdůvodnění:

V podrobnostech odůvodnění k připomínce k ust. § 3 písm. e), § 8 odst. 1 písm. c) a e) návrhu kalové vyhlášky.

- **§ 8 odst. 1 písm. g) – kvalitativní analýzy, časový interval – zásadní připomínka**

Upravené kaly lze skladovat za splnění následujících podmínek:

g) *před samotným použitím upravených kalů musí být ověřeno splnění podmínek stanovených v § 5 písm. b) této vyhlášky. Časový odstup od provedených analýz po použití upravených kalů nesmí být delší než 30 dní.*

Pokud jsou upravené kaly před jejich použitím skladovány po dobu kratší než 30 dní, ověření splnění podmínek stanovených v § 5 písm. b) této vyhlášky se neprovádí.

Přípomínka:

Požadujeme upravit. Neurčitost právní normy, nedůvodné zatěžování adresátů právní normy.

Zdůvodnění:

Ačkoliv návrh kalové vyhlášky v tomto ustanovení na jedné straně stanoví povinnost provést ověření splnění podmínek stanovených v § 5 písm. b) návrhu kalové vyhlášky ve lhůtě maximálně 30 dní před použitím upravených kalů na zemědělské půdě, tj. před zapracováním upravených kalů do půdy, současně v tomto ustanovení stanoví, že toto ověření není nezbytně provádět, jsou-li upravené kaly před jejich použitím skladovány po dobu kratší než 30 dní. Dle našeho názoru lze uvedenou formulaci vykládat tak, že v případě, kdy je upravený kal skladován v zařízení ke skladování kalů méně než 30 dní a následně dočasně uložen u zemědělce tak dlouho, že celková doba od provedení příslušných analýz do okamžiku zapracování upravených kalů do půdy překročí 30 dnů, návrh kalové vyhlášky nevyžaduje provedení ověření splnění podmínek stanovených v § 5 písm. b) návrhu kalové vyhlášky. Pakliže je záměrem předkladatele návrhu kalové vyhlášky upravit povinnost provádění příslušných analýz, jak je popsáno výše, považujeme požadavek na provádění analýz v maximální lhůtě 30 dnů před aplikací upravených kalů do půdy v ostatních případech za neodůvodněný.

- **§ 8 odst. 2) – dodatečná úprava kalů – zásadní připomínka**

V případě, že při ověření podle odstavce 1 písmene g) bude zjištěno nesplnění podmínek stanovených v § 5 písm. b) této vyhlášky, musí být provedena dodatečná úprava kalů v místě skladování a znovu ověřeno splnění podmínek stanovených v § 5 písm. b) této vyhlášky nebo musí být kal vrácen zpět k jeho úpravě ve smyslu § 32 zákona o odpadech.

Přípomínka:

Rozpor se ZOD. Požadujeme vypustit.

Zdůvodnění:

V souladu s ust. § 12 odst. 1 ZOD je každý povinen nakládat s odpady a zbavovat se jich pouze způsobem stanoveným ZOD a ostatními právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí. Provozovatelé zařízení jsou pak povinni provozovat svá zařízení v souladu se schváleným provozním řádem těchto zařízení. Předpokládáme, že provozovatel zařízení ke skladování kalů není dle provozního řádu zařízení oprávněn provádět úpravu kalů, když v takovém případě by se jednalo současně i o zařízení k úpravě kalů. Požadavek, aby byla provedena dodatečná úprava kalů v místě skladování, tak považujeme za rozporný se ZOD. V návrhu kalové vyhlášky je třeba pro případ potřeby dodatečné úpravy kalů jednoznačně stanovit povinnost zajistit dodatečnou úpravu kalů osobou, která je oprávněna úpravu kalů provádět. Není rovněž jasné, jak by se tato dodatečná úprava měla projevit v Programu použití kalů (když v Programu má být popis technologie úpravy kalů včetně ověření účinnosti technologie úpravy).

Důrazně doporučujeme vypustit celý § 8, nebo ponechat maximálně § 8, odst.1, písm. a)

- **§ 10 přechodné ustanovení – výrazné zpřísnění požadavků na obsah mikroorganismů ve využívaném kalu na zemědělské půdě nad rámec požadavků EU – zásadní připomínka**

Přípomínka: Žádáme o vysvětlení, proč má od roku 2019 dojít v ČR k výraznému zpřísnění možnosti využívání kalů na zemědělské půdě, kdy doposud bylo možné využívat kaly s obsahem definovaných mikroorganismů v řádu 10^3 - 10^6 KTJ/g. Nově by mělo být možné využívat jen kaly s obsahem do 10^3 KTJ/g definovaných mikroorganismů. Z aktuálně platného nařízení ES 1069/2009 toto zpřísnění nevyplývá. Důvodová zpráva k vyhlášce uvádí, že tyto výrazně zpřísněné limity vycházejí právě z evropského nařízení. Žádáme tedy o informaci, kde v nařízení je toto zpřísnění k roku 2019 požadováno.

- **Příloha č. 2 – nové mezní hodnoty v půdě i pro PAU, PCB, V, Co, Be – zásadní připomínka**

Přípomínka:

Požadujeme vypustit.

Zdůvodnění:

Nově obsažené mezní hodnoty i pro PAU, PCB, V, Co, Be. Důvodová zpráva k § 4 odst. 1 (ve kterém je na přílohu č. 2 odkazováno) pouze uvádí, že znění § 4 zůstává ve stejné podobě, odůvodnění k příloze č. 2 v důvodové zprávě chybí. Není tedy jasné, proč byly do mezních koncentrací vybraných rizikových prvků a látek v půdě doplněny i hodnoty pro výše uvedené **PAU, PCB, V, Co, Be**. Není jasné, z jakých důvodů byla stanovena zrovna tato výše mezních hodnot a vůbec samotné prvky, když nejsou zahrnuty ani v článku 5 odst. 1 a příloze IA směrnice 86/278/EHS, který má být odpovídajícím předpisem EU pro uvedený § 4 odst. 1.

- **Příloha č. 3 - nově stanoveny v kalech mezní hodnoty u AOX, PCB, PAU – zásadní připomínka**

Připomínka:

Požadujeme vypustit.

Zdůvodnění:

V příloze č. 3 byly nově stanoveny v kalech mezní hodnoty AOX, PCB a PAU (6mg/kg). Jak již bylo uvedeno v připomínce k § 4 odst. 2 vyhlášky: zmíněné limity jdou nad rámec článku 5 odst. 2 písm. a) a přílohy IB směrnice 86/278/EHS, která má být odpovídajícím předpisem EU a která tyto limity neobsahuje. Opět uvádíme, že změna není jakkoli zdůvodněna (viz připomínka k příloze č. 2 návrhu vyhlášky). Nadto mezní hodnota pro PAU způsobí, že kaly z řady ČOV nebudou vyhovovat. V nyní platné vyhlášce žádná mezní hodnota 6mg/kg pro PAU stanovena není. Jaké byly důvody pro stanovení této a dalších nových mezních hodnot?

ČAOH si závěrem tohoto dopisu dovoluje požádat o zaslání vypořádání výše uvedených připomínek na adresu uvedenou v záhlaví tohoto dopisu.

Děkuji, s pozdravem.

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel
Česká asociace odpadového hospodářství